

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้ทำการศึกษาวิจัยตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งในผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี 4 ลักษณะหัวข้อ ดังต่อไปนี้

4.1 การดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.2 ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.3 รูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.1 การดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ตามกรอบภารกิจของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล ในปี พ.ศ. 2557 ได้กำหนดให้มีองค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล จำนวน 7-8 คน ประกอบด้วย

1. ประธานคณะกรรมการด้านอำนวยการในคณะกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น เลือกกันเอง จำนวน 2 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกสภาเทศบาลที่เป็นกรรมการหมู่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น เลือกกันเองจำนวน 2 คน
3. ประธานศูนย์ยุติธรรมชุมชนเดิมที่กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งไว้แล้วในตำบลนั้น (ถ้ามี) จำนวน 1 คน
4. ผู้แทนของผู้นำองค์กรหรือกลุ่มวิชาชีพในตำบลนั้น เลือกกันเอง จำนวน 1 คน
5. ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ประจำตำบล จำนวน 1 คน
6. นิติกรหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล ที่นายองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรีแล้วแต่กรณี มอบหมาย จำนวน 1 คน (เป็นกรรมการและเลขานุการศูนย์ฯ)

จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ ตามคำสั่งจังหวัดเชียงใหม่ ที่ 1173/2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน

คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ ประกอบด้วย

ที่ปรึกษาศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ ได้แก่

1. นายอำเภออมก๋อย	เป็นที่ปรึกษา
2. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรแม่ต๋อน	เป็นที่ปรึกษา
3. ยุติธรรมจังหวัดเชียงใหม่	เป็นที่ปรึกษา

คณะกรรมการ ประกอบด้วย

1. ปลัดอำเภอประจำตำบลแม่ต๋อน	ประธานกรรมการ
2. พัฒนาการประจำตำบลแม่ต๋อน	กรรมการ
3. ตำรวจชุมชนประจำตำบลแม่ต๋อน	กรรมการ
4. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน	กรรมการ
5. ตัวแทนสมาชิกคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 15 คน	กรรมการ
6. ตัวแทนสมาชิกคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 1 คน	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ มีบทบาทหน้าที่

- ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการดำเนินงานของส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมสร้างการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน
- เฝ้าระวังและป้องกันอาชญากรรม การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ และการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ
- พิจารณาเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ปัญหาความไม่เป็นธรรมของประชาชน และรับแจ้งเบาะแสข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ ตลอดจนการช่วยเหลือ ดูแล ให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือผู้ที่ต้องการคำแนะนำทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

4. ไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทตามที่คู่กรณีร้องขอเกี่ยวกับความแฟ้งหรือความอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท หรือจัดการความขัดแย้งในชุมชน ทั้งนี้ การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและประนอมข้อพิพาทในชุมชน
5. ให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ที่ได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดและอาชญากรรม และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
6. ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและผู้ฟื้นฟู รวมทั้งผู้ถูกคุมประพฤติหรือผู้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวให้กลับตนเป็นพลเมืองดีและไม่หวนกลับไปกระทำความผิดอีก
7. เผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านยุติธรรมชุมชนแก่ประชาชน
8. มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน
9. ดำเนินการอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีสถานที่ตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋่านฯ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋่าน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

อย่างไรก็ตามได้ทำการสำรวจการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋่าน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามเก็บข้อมูลหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋่าน จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านใหม่, หมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋่านน้อย, หมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อตุ๊ก และหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ จำนวนประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน ซึ่งจะได้สรุปข้อมูลจากหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋่าน จำนวน 4 หมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

ข้อมูลของชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของ ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน

มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ อยู่ในเขตเศรษฐกิจและความเจริญที่สุดในตัวตำบลแม่ต๋อน มีโรงเรียนมัธยม 1 โรงเรียน และโรงเรียนประถม 1 โรงเรียน มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่ต๋อน 1 แห่ง และเป็นที่ตั้งของที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน จำนวนประชาชนที่อาศัยในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ มีทั้งสิ้น 374 คน โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจจากการสุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลในประเด็นหัวข้อคำถามที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา ได้ทำการสำรวจประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน จากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย 	37	37
หญิง 	63	63
รวม	100	100
2. อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
20 ปีขึ้นไป	100	100
รวม	100	100
3. การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	66	66
มัธยมศึกษา	30	30
อุดมศึกษา	4	4
รวม	100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

4. รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
1,000 -5,000 บาท	64	64
5,000 -10,000 บาท	36	36
10,000-20,000 บาท	-	-
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีแนวโน้มที่ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ จะได้รับการพัฒนาสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนรายได้ต่อเดือนของประชากรในชุมชนบ้านใหม่นั้นค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 1,000 – 5,000 บาท

ส่วนที่ 2 ลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชนของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียด จากตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน

2.1 ในชุมชนของท่านมีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มี	84	84
ไม่มี	16	16
2.2 ท่านได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมายในเรื่องใด	จำนวน	ร้อยละ
ยาเสพติด	37	37
ทะเลาะวิวาท	12	12
การประณีประนอม	2	2
อาชญากรรม	2	2
สุรา	1	1

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

2.3 ศูนย์ฯให้ความช่วยเหลือนี้ได้อำนวยความยุติธรรม แก่ท่าน มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	-	-
ดีมาก	2	2
ดี	36	36
พอใช้	47	47
ควรปรับปรุง	4	4

2.4 ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ทางกฎหมายในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยมีส่วนร่วม	42	42
ไม่เคยมีส่วนร่วม	58	58

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการอำนวยความยุติธรรมในชุมชน พบว่า ประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยมีการดำเนินงานของศูนย์ฯให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่ประชากรในชุมชนจะขอความช่วยเหลือเรื่องการแก้ไขปัญหาเรื่องยาเสพติดมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาเรื่องการทะเลาะวิวาท ส่วนการให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฯให้ความช่วยเหลือนั้น ประชากรในชุมชนมีความพึงพอใจในระดับที่พอใช้เป็นส่วนมาก ซึ่งควรจะต้องมีการพัฒนาเรื่องการอำนวยความยุติธรรมต่อไป

หมายเหตุ:

เนื่องจากที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ จึงทำให้ประชากรในชุมชนสามารถได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อนฯ ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ของนิติกรประจำตำบล อีกทั้งยังได้รับการช่วยเหลือจากอาสาสมัครคุมประพฤติที่ได้ใช้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อนฯ ในการดำเนินงานให้การช่วยเหลือทางกฎหมาย ดูแลสอดส่อง ประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1 ศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตั้น อำเภอมกอกอย จังหวัดเชียงใหม่ จากตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1.1 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านสามารถดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	70	70
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	30	30
3.1.2 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	70	70
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	30	30
3.1.3 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนของท่านหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ได้มีการประชาสัมพันธ์	50	50
ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์	50	50

3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

3.2.1 ประชาชนในชุมชนเคยได้รับความรู้ คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นทางกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	62	62
ไม่เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	38	38
3.2.2 ประชาชนในชุมชนของท่านได้มีระบบการให้ ความช่วยเหลือป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีระบบให้ความช่วยเหลือ	65	65
ไม่มีระบบให้ความช่วยเหลือ	35	35
3.2.3 ท่านเคยขอความช่วยเหลือร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส การกระทำความผิดทางด้านกฎหมายแก่องค์กรใด	จำนวน	ร้อยละ
เคยขอความช่วยเหลือ	60	60
ไม่เคยขอความช่วยเหลือ	40	40

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

3.2.4 ในชุมชนของท่านมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางกฎหมาย โดยวิธีการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทหรือจัดการความขัดแย้ง ตามหลักยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	86	86
ไม่มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	14	14
3.2.5 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือเยียวยากรณีที่ได้ได้รับความเสียหาย ทางกฎหมาย หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	14	14
ไม่เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	86	86
3.2.6 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ แก่ผู้กระทำความผิดในชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในชุมชนสังคม และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	12	12
ไม่เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	88	88

การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ตืน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตืน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และได้มีการดำเนินงานเพื่อให้ความให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่แล้ว แต่บทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตืนฯ ยังไม่มีความชัดเจนสำหรับประชาชนในชุมชน เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตืนฯ ยังไม่ทั่วถึง และยังขาดการส่งเสริมการให้ความรู้ทางกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายตามแนวทางกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ให้แก่ประชาชนในชุมชน อย่างไรก็ตามประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ฯ เชื่อว่าในชุมชนของตนได้มีระบบการให้ความช่วยเหลือป้องกันปัญหาอาชญากรรมแล

ข้อมูลชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์โดยมีพื้นที่อยู่ติดกับชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ทางทิศใต้ มีโรงเรียนประถม 1 แห่ง มีสถานีตำรวจชุมชน 1 แห่ง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 632 คน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่ากะเหรี่ยงจำนวนร้อยละ 40 ของจำนวนประชากรในชุมชน โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจจากการสุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลในประเด็นหัวข้อคำถามที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ การศึกษา ได้ทำการสำรวจประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน จากตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	35	35
หญิง	65	65
รวม	100	100
2. อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-
20 ปีขึ้นไป	100	100
รวม	100	100
3. การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	55	55
มัธยมศึกษา	35	35
อุดมศึกษา	10	10
รวม	100	100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

4. รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
1,000 -5,000 บาท	70	70
5,000 -10,000 บาท	5	5
10,000-20,000 บาท	25	25
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคู ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีแนวโน้มการพัฒนาสู่ระดับการศึกษาคอมพิวเตอร์ในจำนวนที่มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนประชากรผู้ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว แต่บางส่วนก็ยังอยู่ในช่วงระหว่างกำลังศึกษาอยู่ ส่วนรายได้ของประชากรในชุมชนบ้านห้วยหล่อคูเฉลี่ยต่อเดือนนั้นยังถือว่าประชากรมีรายได้ค่อนข้างน้อย ซึ่งควรจะได้รับ การสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพต่อไป

ส่วนที่ 2 ลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน ประชากรชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคู ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียด จากตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน

2.1 ในชุมชนของท่านมีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มี	-	-
ไม่มี	100	100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

2.2 ท่านได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมายในเรื่องใด	จำนวน	ร้อยละ
ยาเสพติด	-	-
ทะเลาะวิวาท	-	-
การประนีประนอม	-	-
อาชญากรรม	-	-
สุรา	-	-
เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่ได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย		
2.3 ศูนย์ให้ความช่วยเหลือนี้ ได้อำนวยความยุติธรรมแก่ท่าน มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	-	-
ดีมาก	-	-
ดี	-	-
พอใช้	-	-
ควรปรับปรุง	-	-
เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่มีผลการประเมินความพึงพอใจในการได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย		
2.4 ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยมีส่วนร่วม	-	-
ไม่เคยมีส่วนร่วม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่สามารถได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย เนื่องจากประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก "ไม่"ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ถึงการมีอยู่และบทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1 ศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ประชากรชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคู ตำบลแม่ตื่น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตื่น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จากตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1.1 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านสามารถดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.2 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.3 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนของท่านหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ได้มีการประชาสัมพันธ์	50	-
ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์	50	-

3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่
ได้ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

3.2.1 ประชาชนในชุมชนเคยได้รับความรู้ คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นทางกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	100	100
3.2.2 ประชาชนในชุมชนของท่านได้มีระบบการให้ ความช่วยเหลือป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีระบบให้ความช่วยเหลือ	-	-
ไม่มีระบบให้ความช่วยเหลือ	100	100
3.2.3 ท่านเคยขอความช่วยเหลือร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส การทำความผิดทางด้านกฎหมายแก่องค์กรใด	จำนวน	ร้อยละ
เคยขอความช่วยเหลือ	-	-
ไม่เคยขอความช่วยเหลือ	100	100
3.2.4 ในชุมชนของท่านมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางกฎหมาย โดยวิธีการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทหรือจัดการความขัดแย้ง ตามหลักยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	-	-
ไม่มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	100	100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

3.2.5 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือเยียวยากรณีใดได้รับความเสียหาย ทางกฎหมาย หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	100	100
3.2.6 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ แก่ผู้กระทำความผิดในชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในชุมชนสังคม และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แม่จะ ได้มีการประชาสัมพันธ์ถึงการมีอยู่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนให้กับประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 5 ทราบ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 ได้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนแห่งนี้ได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ประชากรในชุมชนบ้านห้วยหล่อดุกฯ ยังไม่มีการขอความช่วยเหลือจากทางศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ ประชากรในชุมชนจึงยังไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ข้อมูลชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน

มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ โดยมีพื้นที่อยู่ติดกับชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ฯ ทางทิศใต้ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 325 คน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่ากะเหรี่ยงจำนวนร้อยละ 60 ของจำนวนประชากรในชุมชน โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลในประเด็นหัวข้อคำถามที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ การศึกษา

ได้ทำการสำรวจประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 100 คน จากตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	44	44
หญิง	56	56
รวม	100	100
2. อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	8	8
20 ปี ขึ้นไป	92	92
รวม	100	100
3. การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	29	29
ประถมศึกษา	36	36
มัธยมศึกษา	27	27
อุดมศึกษา	8	8
รวม	100	100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

4. รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	14	14
1,000 -3,000 บาท	50	50
3,000 -5,000 บาท	16	16
5,000-10,000 บาท	20	20
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ อำเภออมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีแนวโน้มที่จะพัฒนาสู่ระดับอุดมศึกษาในจำนวนที่สูงขึ้น แต่ในส่วนของรายได้นั้นประชากรในชุมชนบ้านห้วยดินหม้อส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย ซึ่งควรจะได้รับการสนับสนุนให้มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพต่อไป

ส่วนที่ 2 ลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน หมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดจากตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน

2.1 ในชุมชนของท่านมีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มี	-	-
ไม่มี	100	100

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

2.2 ท่านได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมายในเรื่องใด	จำนวน	ร้อยละ
ยาเสพติด	-	-
ทะเลาะวิวาท	-	-
การประนีประนอม	-	-
อาชญากรรม	-	-
สุรา	-	-
เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่ได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย		
2.3 ศูนย์ให้ความช่วยเหลือนี้ ได้อำนวยความยุติธรรมแก่ท่าน มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	-	-
ดีมาก	-	-
ดี	-	-
พอใช้	-	-
ควรปรับปรุง	-	-
เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่มีผลการประเมินความพึงพอใจในการได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย		
2.4 ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยมีส่วนร่วม	-	-
ไม่เคยมีส่วนร่วม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรในชุมชนยังไม่สามารถได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋นฯ เนื่องจากประชากรในชุมชนหมู่ที่ 15 บ้านห้วยดินหม้อฯ ไม่ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ถึงการมีอยู่และบทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋นฯ

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1 ศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ประชากรชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 4.11 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1.1 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านสามารถดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.2 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.3 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนของท่านหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ได้มีการประชาสัมพันธ์	-	-
ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์	100	100

3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

ประชากรชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อกระบวนการยุติธรรมในชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

3.2.1 ประชาชนในชุมชนเคยได้รับความรู้ คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นทางกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	100	100
3.2.2 ประชาชนในชุมชนของท่านได้มีระบบการให้ ความช่วยเหลือป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีระบบให้ความช่วยเหลือ	-	-
ไม่มีระบบให้ความช่วยเหลือ	100	100
3.2.3 ท่านเคยขอความช่วยเหลือร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส การกระทำความผิดทางด้านกฎหมายแก่องค์กรใด	จำนวน	ร้อยละ
เคยขอความช่วยเหลือ	-	-
ไม่เคยขอความช่วยเหลือ	100	100
3.2.4 ในชุมชนของท่านมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางกฎหมาย โดยวิธีการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทหรือจัดการความขัดแย้ง ตามหลักยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	-	-
ไม่มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	100	100

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

3.2.5 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือเยียวยากรณีใดได้รับความเสียหาย ทางกฎหมาย หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	100	100
3.2.6 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ แก่ผู้กระทำความผิดในชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในชุมชนสังคม และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ถึงการมีอยู่และบทบาทหน้าที่ของ ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ ให้แก่ชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ แต่อย่างใด ทำให้ประชากรในชุมชนยัง ไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนฯ

ข้อมูลชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ โดยมีพื้นที่อยู่ติดกับเชิงเขาทั้งสองด้าน อยู่ห่างไกลจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋น อยู่ประมาณ 10 กิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 752 คน เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่ากะเหรี่ยงจำนวนร้อยละ 80 ของจำนวนประชากรในชุมชน โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจจากการสุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 100 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจข้อมูลในประเด็นหัวข้อคำถามที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ การศึกษา

ได้ทำการสำรวจประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

จำนวน 100 คน จากตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

1. เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	37	37
หญิง	63	63
รวม	100	100
2. อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	2	2
20 ปีขึ้นไป	98	98
รวม	100	100
3. การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	28	28
ประถมศึกษา	44	44
มัธยมศึกษา	21	21
อุดมศึกษา	7	7
รวม	100	100

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

4. รายได้เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	-	-
1,000 -3,000 บาท	50	50
3,000 -5,000 บาท	35	35
5,000-10,000 บาท	15	15
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรในชุมชนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีแนวโน้มจะพัฒนาสู่ระดับอุดมศึกษามากขึ้น ส่วนรายได้ของประชากรในชุมชนบ้านแม่ตึ้นน้อยฯ ยังถือว่าอยู่ในเกณฑ์เป็นผู้มีรายได้ต่ำ ซึ่งควรจะได้รับการสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพต่อไป

ส่วนที่ 2 ลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดจากตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชุมชน

2.1 ในชุมชนของท่านมีศูนย์ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มี	1	1
ไม่มี	99	99

2.2 ท่านได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมายในเรื่องใด	จำนวน	ร้อยละ
ยาเสพติด	-	-
ทะเลาะวิวาท	-	-
การประนีประนอม	-	-
อาชญากรรม	-	-
สุรา	-	-

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่ได้ขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย

2.3 ศูนย์ให้ความช่วยเหลือนี้ ได้อำนวยความยุติธรรมแก่ท่าน มากน้อยเพียงใด	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	-	-
ดีมาก	-	-
ดี	-	-
พอใช้	-	-
ควรปรับปรุง	-	-

เนื่องจากข้อมูลในข้อ 2.1 ไม่มีศูนย์ให้ความช่วยเหลือ จึงไม่มีผลการประเมินความพึงพอใจในการได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

2.4 ท่านเคยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยมีส่วนร่วม	-	-
ไม่เคยมีส่วนร่วม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะการอำนวยความสะดวกในชุมชน พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่สามารถได้รับการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายจากศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋นฯ เนื่องจากชุมชนยัง ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลถึงการมีอยู่และบทบาทหน้าที่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋นฯ

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1 ศูนย์ยุติธรรม

ประชากรชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตึ้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 4.15 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศูนย์ยุติธรรมชุมชน

3.1.1 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านสามารถดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.2 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในชุมชนตำบลของท่านได้หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	-	-
ไม่สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้	100	100
3.1.3 ศูนย์ยุติธรรมตำบลของท่านได้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ประชาชนในชุมชนของท่านหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
ได้มีการประชาสัมพันธ์	-	-
ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์	100	100

3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

ประชากรชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในชุมชน ดังนี้

ตารางที่ 4.16 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

3.2.1 ประชาชนในชุมชนเคยได้รับความรู้ คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นทางกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้ คำแนะนำฯ	100	100
3.2.2 ประชาชนในชุมชนของท่านได้มีระบบการให้ ความช่วยเหลือป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชน หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีระบบให้ความช่วยเหลือ	-	-
ไม่มีระบบให้ความช่วยเหลือ	100	100
3.2.3 ท่านเคยขอความช่วยเหลือร้องเรียน ร้องทุกข์ แจ้งเบาะแส การกระทำความผิดทางด้านกฎหมายแก่องค์กรใด	จำนวน	ร้อยละ
เคยขอความช่วยเหลือ	-	-
ไม่เคยขอความช่วยเหลือ	100	100
3.2.4 ในชุมชนของท่านมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางกฎหมาย โดยวิธีการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทหรือจัดการความขัดแย้ง ตามหลักยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	-	-
ไม่มีการแก้ไขโดยวิธีการไกล่เกลี่ย	100	100

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

3.2.5 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือเยียวยากรณีใดได้รับความเสียหาย ทางกฎหมาย หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติฯ	100	100
3.2.6 ในชุมชนของท่านมีการให้ความรู้ ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติ แก่ผู้กระทำความผิดในชุมชนเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในชุมชนสังคม และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก	จำนวน	ร้อยละ
เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	-	-
ไม่เคยได้รับข้อมูลและแนวปฏิบัติฯ	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบของศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีความคล้ายคลึงกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อตุ๊ก และชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ โดยประชาชนในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อยไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ถึงการมีอยู่ของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋นแต่อย่างใด ทำให้ประชาชนยังไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมกับศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ลักษณะการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในชุมชน และองค์ประกอบของศูนย์ยุติธรรมชุมชน พบว่า ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านซึ่งอยู่ในพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น ยังไม่ได้รับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาทหน้าที่การอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ชุมชนอย่างทั่วถึง ทำให้ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ไม่สามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์จากทางศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น และไม่ได้มีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญในการที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทหน้าที่การดำเนินงานเพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับชุมชนตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตั้น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

David R.Karp และ Todd R. Clear¹ ได้นิยามคำว่า “ยุติธรรมชุมชน” หมายถึง “การป้องกันอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆ โดยกิจกรรมของหน่วยงานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนสามารถเข้าร่วมกับชุมชนเพื่อป้องกันอาชญากรรม และความไม่เรียบร้อยในชุมชน หรือในรูปแบบกิจกรรมอื่นๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อความเป็นอยู่และชีวิตที่ดีขึ้นของชุมชน” ซึ่งจากแนวคิดยุติธรรมชุมชนนี้แสดงให้เห็นข้อสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบล คือ การป้องกันอาชญากรรม หรือ การจัดการความไม่เรียบร้อยในชุมชน โดยมีกิจกรรมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 68 ได้วางหลักว่า “รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร...”² ประกอบกับกลไกแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม กระทรวงยุติธรรมจึงได้พัฒนาแนวคิด “ยุติธรรมชุมชน” และ “เครือข่ายยุติธรรมชุมชน” ขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียม โดยให้ชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินกิจการด้านการยุติธรรมชุมชนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการอำนวยความสะดวกเป็นธรรม

“เครือข่ายยุติธรรมชุมชน” เป็นเครือข่ายหลักของกระทรวงยุติธรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจ สามารถร่วมกับกระทรวงยุติธรรมในการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์สาธารณะประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงยุติธรรมและความสงบสุขให้กับชุมชน อันเป็นแนวทางตามทฤษฎีการเสริมพลังและการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community empower and participation) และแนวความคิดการถ่ายโอนความรับผิดชอบกิจการภาครัฐ (Responsibilization) โดยกระทรวงยุติธรรมในฐานะภาครัฐได้กำหนดบทบาทให้เครือข่ายยุติธรรมชุมชน มีภารกิจดังนี้³

- (1) ให้ความรู้ ให้การช่วยเหลือดูแล ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาในเบื้องต้นกับผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ หรือต้องการคำแนะนำเบื้องต้นทางกฎหมายและกระบวนการ

¹David R. Karp and Todd R. Clear, “Community Justice: A Conceptual Framework”, Vol.2, Boundary Changes in Criminal Justice Organizations (Criminal Justice: 2000), p.324.,< <https://www.skidmore.edu/campusj/karp-vitae-files/book-chapters/Community-Justice-A-Conceptual-Framework.pdf>> (accessed July 26, 2017).

²รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 68

³คู่มือเครือข่ายยุติธรรมชุมชน, ศูนย์ประสานราชการกระทรวงยุติธรรม ภาค 5, หน้า 13.

ยุทธธรรมในแนวทางที่ถูกต้องในวิถีชีวิตชุมชนที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน

- (2) การเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชน
- (3) การลดข้อพิพาทและความขัดแย้งในชุมชน
- (4) ให้ความช่วยเหลือ ดูแล ผู้ได้รับความเสียหายและผลกระทบจากอาชญากรรม
- (5) ให้โอกาสแก่ใจฟื้นฟู ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นคนดีและรับ
คืนผู้พัน โทษกลับสู่สังคม การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็ก และเยาวชนหลังพ้นการ
ฝึกอบรม
- (6) การจัดตั้ง และดำเนินการ “ศูนย์ยุทธธรรมชุมชน” ในชุมชน
- (7) บทบาทอื่นๆในการเป็นแนวร่วมของกระทรวงยุทธธรรมในชุมชน ที่ดำเนินกิจกรรมใน
รูปแบบต่างๆอันเป็นการส่งเสริมความยุติธรรม ความเป็นธรรม และความสงบสุขใน
ชุมชน

นอกจากนี้กระทรวงยุทธธรรมได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้บริการแก่ประชาชนของเครือข่าย
ยุทธธรรมชุมชน และเครือข่ายยุทธธรรมชุมชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ยุทธธรรมชุมชน ดำเนินการในแนวทางปฏิบัติ
ดังนี้

- (1) แต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน ในการรับเรื่อง ณ ศูนย์ยุทธธรรมชุมชนในพื้นที่
- (2) เครือข่ายยุทธธรรมชุมชนผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวันดำเนินการ ดังนี้
 1. สอบถามข้อมูลเบื้องต้นตามความประสงค์ของผู้ร้อง
 2. บันทึกประวัติข้อมูลส่วนตัว รายละเอียดเบื้องต้น และความประสงค์ของผู้ร้องลงในแบบสอบ
ข้อเท็จจริงศูนย์ยุทธธรรมชุมชน (สยช.1) และให้คำปรึกษาเป็นรายกรณี
 3. ให้ผู้รับบริการลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากไม่ประสงค์จะเปิดเผยนาม ให้แจ้งเป็นผู้ไม่
ประสงค์จะออกนาม
 4. บันทึกข้อมูลการให้บริการลงในสมุดทะเบียนคำร้องทุกครั้ง

จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ยุทธธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
พบว่าถึงแม้ว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ยุทธธรรมชุมชน ตามคำสั่งที่ 3845/2559 ในวันที่ 5 ตุลาคม
2559 แต่เมื่อได้ทำการสำรวจบทบาทหน้าที่การดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ยุทธธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน
ตามรายชื่อที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งดังกล่าว กลับไม่ทราบถึงบทบาท
หน้าที่ถึงร้อยละ 90 นอกจากนี้คณะกรรมการศูนย์ยุทธธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนยังไม่ได้รับการส่งเสริมและ

สนับสนุนความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ รวมถึงการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้จากทางหน่วยงานยุติธรรม จังหวัดเชียงใหม่เท่าที่ควร จึงทำให้การดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อน อำเภอแม่ต๋อน จังหวัดเชียงใหม่ ไม่เป็นไปตามคำสั่งในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการประจำศูนย์ยุติธรรมชุมชน ดังนั้นบทบาทหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ รับเรื่องราวร้องทุกข์ การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท รวมถึงการติดตามเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนจึงเป็นของผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และนิติกรขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน อำเภอแม่ต๋อน จังหวัดเชียงใหม่ ตามข้อมูลที่ได้ศึกษาซึ่งพบว่า หมู่ที่ 2 บ้านใหม่ อำเภอแม่ต๋อน จังหวัดเชียงใหม่ มีการให้ข้อมูลจากประชาชนว่าได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนถึงร้อยละ 83 ซึ่งพื้นที่ หมู่ 2 บ้านใหม่ อำเภอแม่ต๋อน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน จึงเป็นการที่ประชาชนได้รับความช่วยเหลือจากนิติกรประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๋อน ไม่ใช่การดำเนินการให้ความช่วยเหลือโดยศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนประกอบกับข้อมูลจากการศึกษา หมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคอก หมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋อนน้อย และหมู่ที่ 16 บ้านห้วยคินหม้อ พบว่า หมู่บ้านดังกล่าวได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่ายังไม่มีผลการดำเนินการให้บริการประชาชนในพื้นที่โดยศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋อนอย่างเป็นทางการ

4.3 รูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตำบลแม่ต๋น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในทางปฏิบัติของประเทศต่างๆทั่วโลก สามารถจำแนกได้ 4 รูปแบบที่สำคัญได้แก่

- 1) การประนอมข้อพิพาทระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด (Victim Offender Mediation)
- 2) การประชุมกลุ่มครอบครัว (Family Group Conference)
- 3) การเตือนแบบวากา วากา (WaggaWagga)
- 4) การลงโทษโดยที่ประชุม (Circle Sentencing)

การนำรูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ดังกล่าวไปใช้นั้น ขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นสำคัญ ซึ่งได้ทำการศึกษาสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชนตำบลแม่ต๋น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านใหม่, หมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคอก, หมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย และหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ พบว่า ปัญหาที่สำคัญในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้านต้องการให้ได้รับการช่วยเหลือ ได้แก่

- 1) ปัญหาเสพติด
- 2) ปัญหาการทะเลาะวิวาท
- 3) ปัญหาผลประโยชน์ในที่ดิน
- 4) ปัญหาหนี้สิน

ซึ่งกรณีปัญหาที่เกิดในชุมชนตำบลแม่ต๋น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ดังกล่าวนี ส่วนใหญ่แล้วในทางปฏิบัติจะเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอดส่องดูแล และควบคุมแก้ไข ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน ในบางหมู่บ้าน เช่น หมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย พบว่า ได้มีการใช้กฎหมายหมู่บ้านโดยผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา โดยใช้รูปแบบการประนอมข้อพิพาทระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด มีการชำระค่าปรับในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายหมู่บ้าน และหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคอก ก็ได้มีการใช้รูปแบบการประนอมข้อพิพาทระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดเช่นเดียวกัน โดยมีกำนัน เป็นผู้ทำหน้าที่ดำเนินการ อย่างไรก็ตามทั้ง 4 หมู่บ้านดังกล่าวถึงแม้ว่าบางหมู่บ้านจะ ได้มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในรูปแบบการประนอมข้อพิพาท แต่ยังคงขาดกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาทางกฎหมายโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนหมู่บ้าน ดังนั้นจึงได้นำปัญหาที่มีความสำคัญทั้ง 4 ปัญหา มาดำเนินการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม ไปยังประชากรของหมู่บ้านทั้ง 4 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 100 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน มีผลสรุปดังต่อไปนี้

1) ปัญหาเสพติด

ตารางที่ 4.17 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติด
ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ปัญหาเสพติดในครอบครัวของท่าน ครอบครัวสามารถ แก้ไขปัญหานี้ได้เอง หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	80	80
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	20	20
รวม	100	100
1.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชุมชนควรแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	5	5
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	50	50
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และคนในชุมชน	35	35
- ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ	10	10
รวม	100	100
1.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	20	20
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก่อนดำเนินคดีตามกฎหมาย	80	80
รวม	100	100

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

1.4 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	84	84
- ไม่สามารถทำได้	16	16
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาสุขภาพจิต ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 80 คิดเห็นว่า ปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหานี้ร้อยละ 50 เห็นว่าควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหามีวิธีการที่มีความเหมาะสม ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 35 คิดเห็นว่าควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหามีประชากรในชุมชนเพียงร้อยละ 10 คิดเห็นว่าควรปล่อยให้ปัญหาสุขภาพจิตนี้เป็นหน้าที่ของทางราชการ ในการแก้ไขปัญหาย่อยๆ ในขณะที่กรณีเจ้าหน้าที่เมื่อพบบุคคลในชุมชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประชากรร้อยละ 80 เห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่าการที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย และปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในชุมชนนี้ ประชากรในชุมชนร้อยละ 84 คิดเห็นว่า การร่วมกันแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตควรที่จะมีผู้นำชุมชนและประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันเพื่อแสวงหาแนวทางรูปแบบวิธีการในการแก้ไขปัญห

ตารางที่ 4.18 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติด
ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อตูก ตำบลแม่ตื่น อำเภอมกน้อย จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ปัญหาเสพติดในครอบครัวของท่าน ครอบครัวสามารถ แก้ไขปัญหานี้ได้เอง หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	97	97
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	3	3
รวม	100	100
1.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	24	24
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	68	68
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และคนในชุมชน	1	1
- ควรปล่อยให้เป็นที่ปรึกษาของทางราชการ	7	7
รวม	100	100
1.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	15	15
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก่อนดำเนินคดีตามกฎหมาย	85	85
รวม	100	100

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

1.4 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไข ปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	80	80
- ไม่สามารถทำได้	20	20
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาสุขภาพจิต ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อลูก ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 97 คิดเห็นว่า ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง มีเพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหาสุขภาพจิต ครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ด้วยตนเอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ประชากรในชุมชนร้อยละ 68 คิดเห็นว่า วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไข มีประชากรเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่เห็นว่าควรปล่อยให้ปัญหาสุขภาพจิตนี้เป็นหน้าที่ของทางราชการในการแก้ไขปัญหาฝ่ายเดียว ในขณะที่กรณีเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประชากรร้อยละ 85 เห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีประชากรเพียงร้อยละ 15 เท่านั้นที่คิดเห็นว่า ควรให้เจ้าหน้าที่จับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย นอกจากนี้ ประชากรในชุมชนร้อยละ 80 คิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 20 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถจัดการปัญหานี้เองได้

ตารางที่ 4.19 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติด
ในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ปัญหาเสพติดในครอบครัวของท่าน ครอบครัวสามารถ แก้ไขปัญหานี้ได้เอง หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	43	43
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	57	57
รวม	100	100
1.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหาี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	13	13
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	17	17
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และคนในชุมชน	4	4
- ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ	66	66
รวม	100	100
1.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	64	64
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก่อนดำเนินคดีตามกฎหมาย	36	36
รวม	100	100

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

1.4 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไข	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่		
- สามารถทำได้	85	85
- ไม่สามารถทำได้	15	15
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหายาเสพติด ในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 43 คิดเห็นว่า ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 57 คิดเห็นว่าปัญหา ยาเสพติดครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง โดยให้เหตุผลว่ากลัวผู้ติดยาเสพติดทำร้าย และผู้ติดยาเสพติดมักพูดไม่รู้เรื่องควรให้ผู้นำชุมชนเข้ามาช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้ ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประชากรในชุมชนร้อยละ 13 คิดเห็นว่า ควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเท่านั้น ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 17 เห็นว่านอกจากการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดแล้วครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดควรเข้าร่วมรับรู้ปัญหาและร่วมแก้ไขปัญหานี้ มีประชากรเพียงร้อยละ 4 เท่านั้นที่เห็นว่าปัญหาเรื่องยาเสพติดควรให้ประชาชนในชุมชนได้ร่วมรับรู้และช่วยแก้ไขปัญหายา แต่ประชากรในชุมชนร้อยละ 66 เห็นว่าปัญหา ยาเสพติดควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการในการแก้ไขปัญหายา ส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประชากรร้อยละ 64 เห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมและ ดำเนินการตามกฎหมาย มีเพียงร้อยละ 36 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าควรให้โอกาส ชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก่อนการดำเนินขั้นตอนตามกฎหมาย นอกจากนี้ ประชากรในชุมชนร้อยละ 85 คิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 15 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถจัดการ ปัญหานี้เองได้ ควรมีเจ้าหน้าที่จากทางราชการเข้าร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหายา

ตารางที่ 4.20 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ตื่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ปัญหาเสพติดในครอบครัวของท่าน ครอบครัวสามารถ แก้ไขปัญหานี้ได้เอง หรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	29	29
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	71	71
รวม	100	100
1.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	12	12
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	48	48
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และคนในชุมชน	37	37
- ควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางราชการ	3	3
รวม	100	100
1.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	32	32
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก่อนดำเนินคดีตามกฎหมาย	68	68
รวม	100	100

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

1.4 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	88	88
- ไม่สามารถทำได้	12	12
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหายาเสพติด ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋น อำเภอมุกดาหาร จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 29 คิดเห็นว่า ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 71 คิดเห็นว่าปัญหา ยาเสพติดครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประชากร ในชุมชนร้อยละ 12 คิดเห็นว่า ควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เท่านั้น ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 48 เห็นว่านอกจากการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดแล้วครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดควรเข้าร่วมรับรู้ปัญหาและร่วมแก้ไขปัญหานี้ ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 37 คิดเห็นว่าปัญหาเรื่องยาเสพติดควรให้ประชาชนในชุมชนได้ร่วม รับรู้และช่วยแก้ไขปัญหานี้ มีเพียงประชากรในชุมชนร้อยละ 3 เท่านั้นที่คิด เห็นว่าปัญหายาเสพติดควร ปลดปล่อยให้หน่วยงานราชการในการแก้ไขปัญหานี้ ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชน เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประชากรในชุมชนร้อยละ 32 เห็นว่าควรให้เจ้าหน้าที่จับกุมและดำเนินการตาม กฎหมาย ส่วนร้อยละ 68 ของประชากรในชุมชนที่คิดเห็นว่าควรให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก่อนการดำเนินขั้นตอนตามกฎหมาย นอกจากนี้ประชากรในชุมชนร้อยละ 88 คิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 12 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถจัดการปัญหานี้เองได้ ควรมีเจ้าหน้าที่จากทางราชการเข้าร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาเสพติดของชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน

พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ร้อยละ 80 และประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อลูก ร้อยละ 97 คิดเห็นว่า ปัญหาเสพติดคนในครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง เนื่องจากประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ของชุมชนทั้งสองหมู่บ้านดังกล่าวเชื่อว่าครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เข้าใจบุคคลในครอบครัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุดควรมีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาคriminalสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ ตรงกันข้ามกับประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต้นน้อย ร้อยละ 66 และประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ร้อยละ 71 คิดเห็นว่าปัญหาเสพติดครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ควรให้ทางการเข้ามาจัดการปัญหานี้

ส่วนต่อมาวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติดหากเกิดกรณีปัญหาลึ้นในชุมชน พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อลูก และชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ เลือกใช้วิธีการแก้ไขปัญหานี้ โดยให้ผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้พูดคุยกันเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหานี้ ซึ่งแตกต่างจากประชากรในชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านแม่ต้นน้อย ที่คิดเห็นว่าควรให้หน่วยงานทางการเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาเสพติดจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่า โดยประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต้นน้อยให้เหตุผลว่า การที่ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาคจะทำให้เกิดความเกรงกลัวและเป็นตัวอย่างให้ไม่กล้าที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาเสพติดที่ให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพูดคุยกับ ผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 ร้อยละ 37 คิดเห็นว่าคนในชุมชนควรที่จะได้มีส่วนร่วมพูดคุยเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาค ซึ่งใกล้เคียงกับชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ร้อยละ 35 ที่ได้คิดเห็นเช่นเดียวกัน ส่วนชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อลูก และชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต้นน้อย คิดเห็นแตกต่างออกไป โดยประชากรเพียงร้อยละ 1 และร้อยละ 4 เท่านั้น ของหมู่บ้านดังกล่าวที่คิดเห็นว่าคนในชุมชนควรจะมีส่วนร่วมพูดคุยกับผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เนื่องจาก ประชากรชุมชนดังกล่าวเห็นว่าปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในครอบครัว คนในครอบครัวมักจะละอายที่มีสมาชิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้น

สำหรับกรณีเจ้าหน้าที่พบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนควรใช้วิธีการอย่างไรนั้น พบว่า ประชากรในชุมชนเฉพาะ ชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต้นน้อยเท่านั้น ร้อยละ 64 ที่คิดเห็นว่า เมื่อเจ้าหน้าที่พบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนแล้วควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายทันที ซึ่งแตกต่างจากประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อลูก และหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ที่คิดเห็นว่า กรณีนี้ควรให้โอกาสชุมชนโดยผู้นำชุมชน ครอบครัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้พูดคุยกันถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น

รวมถึงอาจสืบไปถึงบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนซึ่งจะเป็นการให้รู้ถึงเบาะแสและเป็นการที่จะนำไปสู่การยับยั้งแก้ไขบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนต่อไป

และสำหรับการจัดการปัญหาเสพติดนี้ ประชากรในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า หากปัญหาเสพติดนี้เกิดขึ้นในชุมชน การมีส่วนร่วมกันของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ชุมชนแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน บุคคลที่มีความสำคัญนอกจากคนในชุมชนแล้ว ผู้นำชุมชน ถือว่าเป็นหัวใจหลักที่สำคัญเพื่อสร้างแรงจูงใจคนในชุมชน คิดค้นหารูปแบบวิธีการที่นำพาคนในชุมชนไปสู่การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชน

2) ปัญหาการทะเลาะวิวาท

ตารางที่ 4.21 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่		
- สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	98	98
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	2	2
รวม	100	100
2.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด		
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาท	40	40
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท	42	42
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท และคนในชุมชน	18	18
- ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางการ	-	-
รวม	100	100
2.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาท	จำนวน	ร้อยละ
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร		
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	13	13
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยไกล่เกลี่ยเพื่อหาแนวทางแก้ไข	87	87
รวม	100	100

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

2.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทในชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	95	95
- ไม่สามารถทำได้	5	5
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหานี้ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เองถึงร้อยละ 98 ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาประชากรในชุมชนร้อยละ 40 เห็นว่าควรได้มีการพูดคุยโดยมีผู้นำชุมชนเป็นผู้ดำเนินการกับผู้ทะเลาะวิวาท ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความคิดเห็นที่ของประชากรในชุมชนร้อยละ 42 ที่ว่าการแก้ไขปัญหามะละาะวิวาทนั้นนอกจากจะได้พูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณีที่ได้ทะเลาะวิวาทแล้ว ควรมีครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาทเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ด้วย ส่วนร้อยละ 18 คิดเห็นว่านอกจากผู้นำชุมชน คู่กรณีที่ได้ทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาทแล้ว การที่คนในชุมชนได้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหามะละาะวิวาทนี้มีความสำคัญอยู่ ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนทะเลาะวิวาท ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 87 คิดเห็นว่าควรมีการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยกับบุคคลที่ทะเลาะวิวาทโดยใช้วิธีการไกล่เกลี่ยเพื่อหาแนวทางแก้ไข ส่วนในกรณีการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทโดยชุมชนนั้น ประชากรส่วนใหญ่ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ คิดเห็นว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ประชากรในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าหากมีเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือแนะนำวิธีการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทหรือหากได้มีการตั้งกลุ่คดีชุมชนขึ้นก็จะทำให้การแก้ไขปัญหามะละาะวิวาทในชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 4.22 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคูก ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านทะเลาะวิวาทกัน ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตัวเอง	96	96
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตัวเอง	4	4
รวม	100	100
2.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาทกัน ชุมชนควรจะใช้วิธีแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาท	23	23
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท	71	71
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท และคนในชุมชน	1	1
- ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของทางการ	5	5
รวม	100	100
2.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาท ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	10	10
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุย ไกล่เกลี่ยเพื่อหาแนวทางแก้ไข	90	90
รวม	100	100

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

2.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทในชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สามารถทำได้	99	99
ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	1	1
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาคารทะเลาะวิวาท ในชุมชน หมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อดุก ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 96 คิดเห็นว่าปัญหาคารทะเลาะวิวาทนี้ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตัวเอง ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทในชุมชนร้อยละ 71 เห็นว่าควรได้มีการพูดคุยโดยมีผู้นำชุมชนเป็นผู้ดำเนินการกับผู้ที่จะเลาะวิวาทและครอบครัวของผู้ที่จะเลาะวิวาท มีเพียงประชากรร้อยละ 1 เท่านั้นที่คิดเห็นว่าควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยกับผู้นำชุมชน คู่กรณีที่จะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ที่จะเลาะวิวาท กรณีที่เจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนทะเลาะวิวาทนั้น ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 90 คิดเห็นว่าควรมีการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยโดยใช้วิธีการไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขปัญหานั้นเป็นการแนวทางของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทนี้ ประชากรร้อยละ 99 คิดเห็นว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทจะสามารถในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.23 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ใน ชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เองหรือไม่		
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	81	81
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	19	19
รวม	100	100
2.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหาโดยวิธีการใด		
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาท	40	40
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท	53	53
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท และคนในชุมชน	4	4
- ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของทางการ	3	3
รวม	100	100
2.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาท	จำนวน	ร้อยละ
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร		
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	13	13
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขปัญหา	87	87
รวม	100	100

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

2.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	97	97
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	3	3
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ่นน้อย ตำบลแม่ตึ่น อำเภอมกค้อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 81 คิดเห็นว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง มีเพียงร้อยละ 19 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าครอบครัวไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหานี้ได้ ส่วนวิธีการแก้ไข ปัญหาการทะเลาะวิวาท ประชากรในชุมชนร้อยละ 40 คิดเห็นว่าควรได้มีการพูดคุยโดยผู้นำชุมชนกับผู้ ทะเลาะวิวาท ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 50 คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาทเข้ามา มีส่วนร่วมในการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาทด้วย มีเพียงร้อยละ 4 ของประชากรใน ชุมชนที่คิดเห็นว่าคนในชุมชนควรได้มีส่วนร่วมเข้ามาแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ส่วนกรณีที่ เจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนทะเลาะวิวาทนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 13 คิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ควร จับกุมและดำเนินการตามกฎหมาย ส่วนร้อยละ 87 คิดเห็นว่าควรมีการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้ พุดคุยไกล่เกลี่ยกับบุคคลที่ทะเลาะวิวาทเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นเป็นรูปแบบแนวทางตาม กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ส่วนในการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทในชุมชนนี้ ประชากร ร้อยละ 97 เห็นว่า ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามกับประชากร ร้อยละ 3 ที่คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทได้เอง

ตารางที่ 4.24 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่		
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	98	98
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	2	2
รวม	100	100
2.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาทกัน	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนควรจะใช้วิธีใด		
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาท	20	20
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท	70	70
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ทะเลาะวิวาท ครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาท และคนในชุมชน	6	6
- ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของทางการ	4	4
รวม	100	100
2.3 หากเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนของท่านทะเลาะวิวาท	จำนวน	ร้อยละ
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร		
- ควรจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมาย	7	7
- ควรจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยไกล่เกลี่ยเพื่อแก้ไขปัญหา	93	93
รวม	100	100

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

2.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สามารถทำได้	97	97
ไม่สามารถทำได้	3	3
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 98 คิดเห็นว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง มีเพียงร้อยละ 2 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าครอบครัวไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหานี้ได้ ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาท ประชากรในชุมชนร้อยละ 20 คิดเห็นว่าควรได้มีการพูดคุยโดยผู้นำชุมชนกับผู้ที่ทะเลาะวิวาท ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 70 คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของผู้ทะเลาะวิวาทเข้ามามีส่วนร่วมในการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและผู้ทะเลาะวิวาทด้วย มีเพียงร้อยละ 6 ของประชากรในชุมชนที่คิดเห็นว่าคนในชุมชนควรได้มีส่วนร่วมเข้ามาแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ส่วนที่เหลือร้อยละ 4 ของประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทควรให้หน่วยงานราชการดำเนินการ ส่วนกรณีเจ้าหน้าที่ที่พบบุคคลในชุมชนทะเลาะวิวาทนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 7 คิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรจับกุมและดำเนินการตามกฎหมาย ร้อยละ 93 คิดเห็นว่าควรมีการจับกุมและให้โอกาสชุมชนได้พูดคุยไกล่เกลี่ยกับบุคคลที่ทะเลาะวิวาทเพื่อแก้ไขปัญห สำหรับปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ประชากรในชุมชน ร้อยละ 97 เห็นว่า ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามกับประชากรร้อยละ 3 ที่คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทได้เอง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาท ของชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน

พบว่า ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านส่วนใหญ่ คิดเห็นว่า ปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง แต่มีเพียงชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ่นน้อยร้อยละ 19 เท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทนั้นครอบครัวไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องส่งต่อปัญหานี้ให้แก่ทางการ

ส่วนวิธีการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาท พบว่า ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ควรใช้วิธีการพูดคุยโดยผู้นำชุมชน ผู้ที่ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ที่ทะเลาะวิวาท จะมีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากบุคคลในครอบครัวจะได้เข้ามารับรู้และร่วมหาวิธีการเพื่อคืนความสัมพันธ์ รวมถึงแนวทางการชดเชยเยียวยาค่าเสียหายต่างๆ ส่วนวิธีการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทโดยให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหาร่วมกันกับผู้นำชุมชน ผู้ที่ได้ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ที่ได้ทะเลาะวิวาท นั้น เป็นวิธีการที่ประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำคนในชุมชนเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากปัญหาการทะเลาะวิวาทเป็นปัญหาส่วนตัวที่ควรให้คู่กรณีและครอบครัวทำนั้นเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขกับผู้นำชุมชน

อย่างไรก็ตาม วิธีการสำหรับกรณีเจ้าหน้าที่พบบุคคลในชุมชนทะเลาะวิวาท ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ควรให้โอกาสชุมชนโดยผู้นำชุมชน ผู้ที่ทะเลาะวิวาท และครอบครัวของผู้ที่ทะเลาะวิวาทได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไข มากกว่าวิธีการที่จะส่งมอบปัญหานี้ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายโดยตรง

และสำหรับการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทนี้ ประชากรในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ชุมชนเองสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหานี้ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งชุมชนหมู่บ้านบางส่วน มีกฎหมายหมู่บ้านสำหรับใช้กับผู้ที่ได้กระทำการทะเลาะวิวาทในชุมชนหมู่บ้านแล้ว โดยผู้นำชุมชนสามารถใช้กฎหมายหมู่บ้านนี้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทโดยชุมชนนี้ ถือเป็นการป้องกันไม่ให้ปัญหาการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นบานปลายและยังสามารถคืนความสัมพันธ์ให้แก่คนในชุมชน

3) ปัญหาผลประโยชน์ในที่ดิน

ตารางที่ 4.25 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ในที่ดิน ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ		
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่		
- สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	81	81
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	19	19
รวม	100	100
3.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ		
ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด		
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	44	44
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	41	41
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	8	8
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	7	7
รวม	100	100
3.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ		
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร		
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	16	16
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา	84	84
รวม	100	100

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

3.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	81	81
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	19	19
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 81 ของประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งร้อยละ 44 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีเท่านั้นเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว ส่วนอีกร้อยละ 41 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าควรมีครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยด้วย มีเพียงร้อยละ 8 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่เห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนี้คนในชุมชนควรมีส่วนร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหา ส่วนการที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ร้อยละ 16 เห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ร้อยละ 84 เห็นว่าควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ร้อยละ 81 ยังคิดเห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนร้อยละ 19 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องกฎหมายที่ดิน

ตารางที่ 4.26 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาผลประโยชน์
ในที่ดิน ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อตูก ตำบลแม่ตื่น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่		
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	97	97
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	3	3
รวม	100	100
3.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหาโดยวิธีการใด		
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	28	28
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	68	68
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	3	3
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	1	1
รวม	100	100
3.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร		
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	22	22
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	78	78
รวม	100	100

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

3.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สามารถทำได้	98	98
ไม่สามารถทำได้	2	2
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคู ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 97 ของประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหได้เอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหาร้อยละ 28 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีเท่านั้นเพราะเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว แต่ในขณะร้อยละ 68 ของประชากรในชุมชนเห็นว่านอกจากเป็นการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีพิพาทแล้ว ควรมีการครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยด้วยจะทำให้ทุกคนในครอบครัวที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายได้เข้าใจปัญหาและแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน มีเพียงร้อยละ 3 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่เห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนี้คนในชุมชนควรเข้าไปเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหานี้ สำหรับการที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ร้อยละ 22 เท่านั้นที่เห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ส่วนในจำนวนอีกร้อยละ 78 เห็นว่าควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานอกจากนี้ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคู ร้อยละ 98 เห็นว่า การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้นชุมชนสามารถแก้ไขปัญหความขัดแย้งนี้ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามมีเพียงร้อยละ 2 ของประชากรในชุมชนที่เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ

ตารางที่ 4.27 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาผลประโยชน์
ในที่ดิน ในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ่นน้อย ตำบลแม่ตึ่น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	73	73
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	27	27
รวม	100	100
3.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหาโดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	26	26
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	64	64
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	3	3
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	7	7
รวม	100	100
3.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ในที่ดิน ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	14	14
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	86	86
รวม	100	100

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

3.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	82	82
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	18	18
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ตำบลแม่ต๋น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 73 ของประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง แตกต่างกับประชากรในชุมชนร้อยละ 27 ที่คิดเห็นว่าครอบครัวไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้เอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหาร้อยละ 26 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าการเป็นการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคูกรณีเท่านั้นเพราะเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว แต่ในขณะที่ร้อยละ 64 ของประชากรในชุมชนเห็นว่านอกจากเป็นการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคูกรณีพิพาทแล้ว ควรมีครอบครัวของคูกรณีเข้าร่วมพูดคุยด้วย มีเพียงร้อยละ 3 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่เห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนี้คนในชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหา ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 7 เห็นว่าควรปล่อยให้ทางราชการดำเนินการแก้ไขปัญหา สำหรับกรณีการที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้น ร้อยละ 14 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ส่วนประชากรในชุมชนจำนวนอีกร้อยละ 86 เห็นว่าควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการพูดคุยระหว่างคูกรณีพิพาทเพื่อหาทางแก้ไขปัญหานอกจากนี้ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ร้อยละ 82 คิดเห็นว่า การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้นชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนี้ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามมีเพียงร้อยละ 18 ของประชากรในชุมชนที่เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง

ตารางที่ 4.28 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาผลประโยชน์
ในที่ดิน ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เองหรือไม่	
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	86
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	14
รวม	100
3.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน	จำนวน
ชุมชนควรจะใช้วิธีใด	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	18
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี	64
และครอบครัวคู่กรณี	
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี	10
ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	8
รวม	100
3.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ในที่ดิน	จำนวน
ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	22
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง	78
แก้ไขปัญหา	
รวม	100

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

3.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	82	82
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	18	18
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 86 ของประชากรในชุมชนคิดเห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง แตกต่างกับประชากรในชุมชนร้อยละ 14 ที่คิดเห็นว่าครอบครัวไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินได้เอง ส่วนวิธีการในการแก้ไขปัญหาร้อยละ 18 ของประชากรในชุมชนเห็นว่าการเป็นการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่อริเท่านั้นเพราะเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว แต่ในขณะที่ร้อยละ 64 ของประชากรในชุมชนเห็นว่านอกจากเป็นการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่อริพิพาทแล้ว ควรมีครอบครัวของคู่อริเข้าร่วมพูดคุยด้วย มีเพียงร้อยละ 10 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่เห็นว่าปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนี้คนในชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหา ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 8 เห็นว่าควรปล่อยให้ทางราชการดำเนินการแก้ไขปัญหา สำหรับกรณีการที่เจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้น ร้อยละ 22 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ส่วนประชากรในชุมชนจำนวนอีกร้อยละ 78 เห็นว่าควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการพูดคุยระหว่างคู่อริพิพาทเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ประชากรในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ร้อยละ 82 คิดเห็นว่า การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้นชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนี้ได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามมีเพียงร้อยละ 18 ของประชากรในชุมชนที่เห็นว่าปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ของชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน

พบว่า ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านส่วนใหญ่ คิดเห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง

ส่วนวิธีการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน พบว่า ประชากรในชุมชนจำนวน 3 หมู่บ้าน ที่คิดเห็นว่า ควรใช้วิธีการพูดคุยโดยผู้นำชุมชน ผู้ที่ขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน และครอบครัวของผู้ที่ขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้นมีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากในชุมชนส่วนใหญ่ปัญหาการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินที่เกิดขึ้นนั้นเป็นกรณีหรือญาติที่ขัดแย้งกัน ซึ่งควรให้บุคคลในครอบครัวที่มีความขัดแย้งได้เข้ามารับรู้และร่วมหาวิธีการแก้ไขปัญหา ส่วนวิธีการจัดการปัญหาโดยให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยแก้ไขปัญหาร่วมกันกับผู้นำชุมชน ผู้ที่ขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน ประชากรทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า มีความจำเป็นน้อยและอาจทำให้เรื่องที่ขัดแย้งบานปลาย

อย่างไรก็ตาม วิธีการสำหรับกรณีเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องความขัดแย้งผลประโยชน์ในที่ดิน ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ควรให้โอกาสชุมชนโดยผู้นำชุมชน ผู้ที่ขัดแย้ง และครอบครัวของผู้ที่ขัดแย้งวิ
ได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไข มากกว่าวิธีการที่จะส่งมอบปัญหานี้ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย

และสำหรับการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนี้ ประชากรในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ชุมชนเองสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้นำชุมชนมีส่วนสำคัญที่จะดำเนินการพูดคุยเพื่อหาทางออกให้กับทั้งสองฝ่ายที่ขัดแย้ง แต่ถ้าหากผู้ขัดแย้งทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้นำชุมชนก็จะได้ทำบันทึกและส่งรายละเอียดข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แก้ไข
ปัญหาของชุมชนต่อไป

4) ปัญหาหนี้สิน

ตารางที่ 4.29 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
ในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปัญหาหนี้สิน ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	100	100
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	-	-
รวม	100	100
4.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องหนี้สิน ชุมชนควรแก้ไขปัญหาโดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	42	42
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	41	41
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	14	14
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	3	3
รวม	100	100
4.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องปัญหาหนี้สิน ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	16	16
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	84	84
รวม	100	100

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

4.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	74	74
- ไม่สามารถทำได้	26	26
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องหนี้สินในชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนทั้งหมด คิดเห็นว่า ปัญหาหนี้สินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง ส่วนหากมีการติดต่อเพื่อขอให้ผู้นำชุมชนร่วมเข้ามาจัดการปัญหานี้สินนี้ ร้อยละ 42 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี ส่วนอีกร้อยละ 41 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วย มีเพียงร้อยละ 14 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่ คิดเห็นว่าปัญหานี้ควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้วย และถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหานี้สิน ประชากรในชุมชนร้อยละ 16 คิดเห็นว่าควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย มีประชากรในชุมชนร้อยละ 84 คิดเห็นว่า ควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด ส่วนการแก้ไขปัญหานี้สินนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 74 คิดเห็นว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินในชุมชนได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนร้อยละ 26 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้เองเพราะปัญหาเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัวที่คู่กรณีไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกได้รับรู้

ตารางที่ 4.30 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
ในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคูก ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปัญหาหนี้สินครอบครัว ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	100	100
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	-	-
รวม	100	100
4.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องหนี้สิน ชุมชนควรจะทำอย่างไรโดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	7	7
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	88	88
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	1	1
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	4	4
รวม	100	100
4.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องปัญหาหนี้สิน ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	22	22
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	78	78
รวม	100	100
4.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	97	97
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	3	3
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องหนี้สินในชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อตุง ตำบลแม่ตื่น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนทั้งหมด คิดเห็นว่าปัญหาหนี้สินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง ส่วนหากมีการติดต่อเพื่อขอให้ผู้นำชุมชนร่วมเข้ามาจัดการปัญหาหนี้สินนี้ ร้อยละ 7 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีเท่านั้น ส่วนอีกร้อยละ 88 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วย มีเพียงร้อยละ 1 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหานี้ควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาด้วย และถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาหนี้สิน ประชากรในชุมชน ร้อยละ 22 คิดเห็นว่าควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย มีประชากรในชุมชนร้อยละ 78 คิดเห็นว่าควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา ส่วนการแก้ไขปัญหานี้สินนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 97 คิดเห็นว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหานี้สินในชุมชนได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนร้อยละ 3 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้เองเพราะปัญหาเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว และคนที่เป็นลูกหนี้ไม่ค่อยรับผิดชอบควรให้บุคคลภายนอกชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ

ตารางที่ 4.31 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
ในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปัญหาหนี้สินครอบครัว ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	92	92
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้เอง	8	8
รวม	100	100
4.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านมีปัญหาเรื่องหนี้สิน ชุมชนควรจะแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	28	28
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	65	65
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	3	3
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	4	4
รวม	100	100
4.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องปัญหาหนี้สิน ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	11	11
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	89	89
รวม	100	100

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

4.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	87	87
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	13	13
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องหนี้สินในชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ตำบลแม่ตึ้น อำเภอมกมัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 92 คิดเห็นว่าปัญหานี้สินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง มีเพียงร้อยละ 8 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหานี้สินครอบครัวไม่สามารถจัดการด้วยตนเองได้ ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาพบว่าร้อยละ 28 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีเท่านั้น ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 65 คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วย มีเพียงร้อยละ 3 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหานี้ควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 4 เห็นว่าปัญหาเรื่องหนี้สินควรให้เป็นหน้าที่ของทางราชการในการแก้ไข ในกรณีถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหานี้สิน ประชากรในชุมชนร้อยละ 11 คิดเห็นว่าควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย มีประชากรในชุมชนร้อยละ 89 คิดเห็นว่า ควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา ส่วนการแก้ไขปัญหานี้สินนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 87 คิดเห็นว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหานี้สินในชุมชนได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนร้อยละ 13 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้สินได้เองเพราะปัญหาเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว

ตารางที่ 4.32 จำนวนร้อยละของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามรูปแบบวิธีการแก้ไขปัญหานี้
ในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ ตำบลแม่ตั้น อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

4.1 ปัญหากรณีสมาชิกในครอบครัวของท่านมีปัญหานี้ในครอบครัว ครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เองหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	97	97
- ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้เอง	3	3
รวม	100	100
4.2 หากสมาชิกในชุมชนของท่านมีปัญหานี้เรื่องหนี้สิน ชุมชนควรแก้ไขปัญหานี้โดยวิธีการใด	จำนวน	ร้อยละ
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณี	42	42
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวคู่กรณี	48	48
- ควรพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชน คู่กรณี ครอบครัวคู่กรณี และคนในชุมชน	3	3
- ควรปล่อยให้เป็นที่ของทางราชการ	7	7
รวม	100	100
4.3 หากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องปัญหานี้ ควรให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างไร	จำนวน	ร้อยละ
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย	22	22
- ควรดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อหาทาง แก้ไขปัญหา	78	78
รวม	100	100

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

4.4 ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- สามารถทำได้	83	83
- ไม่สามารถทำได้เพราะ เป็นปัญหาส่วนบุคคล	17	17
รวม	100	100

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชน ปัญหาเรื่องหนี้สินในชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยหล่อคู ตำบลแม่ตื่น อำเภอมกนิจ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชากรในชุมชนร้อยละ 97 คิดเห็นว่าปัญหาหนี้สินครอบครัวสามารถแก้ไขปัญหาได้เอง มีเพียงร้อยละ 3 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหาหนี้สินครอบครัวไม่สามารถจัดการด้วยตนเองได้ ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหาพบว่าร้อยละ 42 ของประชากรในชุมชน คิดเห็นว่าควรใช้วิธีการพูดคุยระหว่างผู้นำชุมชนและคู่กรณีเท่านั้น ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 48 คิดเห็นว่าควรมีครอบครัวของคู่กรณีเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วย มีเพียงร้อยละ 3 ของประชากรในชุมชนเท่านั้นที่คิดเห็นว่าปัญหานี้ควรมีคนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุยเพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ส่วนประชากรในชุมชนร้อยละ 7 เห็นว่าปัญหาเรื่องหนี้สินควรให้เป็นหน้าที่ของทางราชการในการแก้ไข ในกรณีถ้าหากเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์เกี่ยวกับปัญหาหนี้สิน ประชากรในชุมชนร้อยละ 22 คิดเห็นว่าควรดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย มีประชากรในชุมชนร้อยละ 78 คิดเห็นว่า ควรใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยดำเนินการพูดคุยระหว่างคู่กรณีพิพาทเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา ส่วนการแก้ไขปัญหาหนี้สินนั้น ประชากรในชุมชนร้อยละ 83 คิดเห็นว่าชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินในชุมชนได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนร้อยละ 17 คิดเห็นว่าชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้เองเพราะปัญหาเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาเรื่องส่วนตัว

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สิน ของชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน

พบว่า ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านส่วนใหญ่ คิดเห็นว่า ปัญหาหนี้สิน ครอบครัวสามารถแก้ไข ปัญหานี้ได้ด้วยตนเอง

ส่วนวิธีการจัดการปัญหาหนี้สินนั้น พบว่า ประชากรในชุมชนจำนวน 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ควรใช้วิธีการพูดคุยโดยผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวของคู่กรณี มีความเหมาะสมที่สุด เนื่องจากครอบครัวจะได้รับรู้ถึงปัญหาและร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ส่วนวิธีการจัดการปัญหาหนี้สินโดยให้คนในชุมชนเข้ามาร่วมพูดคุย แก้ไขปัญหาร่วมกันกับผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวของคู่กรณีนั้น ประชากรทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่ามีควมจำเป็นน้อยเพราะปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาส่วนบุคคล

อย่างไรก็ตาม วิธีการสำหรับกรณีเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สิน ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ควรให้โอกาสชุมชนโดยผู้นำชุมชน คู่กรณี และครอบครัวของคู่กรณีได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและร่วมกันแสวงหาแนวทางแก้ไข มากกว่าวิธีการที่จะส่งมอบปัญหาให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย

และสำหรับการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินนี้ ประชากรในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ชุมชนเองสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัญหาเรื่องหนี้สินส่วนใหญ่ในชุมชนไม่ได้มีมูลหนี้จำนวนมาก เนื่องจากชุมชนแต่ละหมู่บ้านประชากรมีรายได้น้อย ผู้นำชุมชนมีความสำคัญที่จะแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้คู่กรณีสามารถมีความรู้สึกที่ดีต่อกันได้

จากการวิเคราะห์ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน และวิธีการจัดการปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 หมู่บ้านแล้ว ได้นำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเสวนากลุ่มย่อยและถอดบทเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยได้เชิญกลุ่มผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล นิติกร เจ้าหน้าที่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและประชากรในชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน ซึ่งมีผลสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดในชุมชน

ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ครอบครัวมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเสพติด หากสมาชิกในครอบครัวได้ช่วยเหลือสอดส่องดูแลสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะเยาวชนให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบกับชุมชนจัดกิจกรรมอันเป็นประโยชน์เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชนเห็นคุณค่าของตนเอง สิ่งเหล่านี้จะสามารถช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนตั้งแต่ต้นทาง

นอกจากนี้ ชุมชนคิดเห็นว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยบางหมู่บ้าน เช่น ชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ้นน้อย ผู้นำชุมชนจะใช้วิธีการสอดส่องดูแลพูดคุยกับสมาชิกลูกบ้านถึงความเป็นอยู่และสังเกตการเข้ามาของบุคคลภายนอก ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบวิธีการซึ่งควรนำไปพัฒนาใช้กับชุมชนหมู่บ้านอื่นๆ สำหรับส่วนที่ควรเพิ่มเติมขึ้นมา ชุมชนเสนอว่าควรจัดทำเป็นบันทึกการสอดส่องดูแลชุมชน เพื่อให้ผู้นำชุมชนได้ใช้เพื่อเก็บข้อมูลรายงานของชุมชนหมู่บ้านตนเอง

สำหรับกรณีที่เกิดปัญหายาเสพติดขึ้นในชุมชน ชุมชนคิดเห็นว่า ควรจะได้มีการพูดคุยกันระหว่างผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และครอบครัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นเบื้องต้นก่อนว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะสามารถปรับปรุงแก้ไขตนเองไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งหากว่าได้มีการตกลงว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้นำชุมชนจะได้ทำบันทึกข้อตกลงและดำเนินการส่งตัวไปบำบัดแก้ไข และให้ครอบครัวได้รายงานเกี่ยวกับผลความคืบหน้าเกี่ยวกับการบำบัดแก้ไข ส่วนกรณีหากเป็นการจำหน่ายยาเสพติดในชุมชนนั้น หากผู้นำชุมชนได้รับเรื่องในกรณีนี้ ชุมชนเห็นว่าควรส่งตัวผู้กระทำความผิดให้แก่เจ้าหน้าที่ทางการ และให้ผู้นำชุมชนและครอบครัวของผู้กระทำความผิดได้เข้าไปพูดคุยและรับรู้ถึงสาเหตุที่มาของการกระทำความผิด รวมทั้งขยายผลไปสู่บุคคลในชุมชนรายอื่นๆ เพื่อชุมชนจะได้หาทางยับยั้งไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

ส่วนการจัดการปัญหายาเสพติดโดยชุมชนเอง ให้มีประสิทธิภาพ ควรจะมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุน ให้ความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชนกับภาครัฐ เพื่อให้ความช่วยเหลือสำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติดนี้

2. รูปแบบการจัดการปัญหาทะเลาะวิวาทในชุมชน

ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ปัญหาการทะเลาะวิวาทในชุมชน สมาชิกในครอบครัวสามารถมีส่วนช่วยผ่อนคลายสถานการณ์ความขัดแย้งในการทะเลาะวิวาท และสาเหตุหลักของการทะเลาะวิวาทส่วนใหญ่ในชุมชนเกิดจากการเมาสุรา ส่วนลักษณะกรณีการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นในชุมชน มีทั้งกรณีการทะเลาะวิวาทระหว่างคนในครอบครัว สามีกิริยา พี่น้อง และกรณีการทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนต่างครอบครัว ซึ่งกรณีแรก ชุมชนคิดเห็นว่า ครอบครัวมีความสำคัญในการจัดการปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขั้นต้น แต่ถ้าหากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหความขัดแย้งนี้ได้ ผู้นำชุมชนมีความสำคัญที่จะประสานความเข้าใจให้กับสมาชิกในครอบครัว ส่วนกรณีปัญหาการทะเลาะวิวาทระหว่างคนในชุมชนต่างครอบครัว ผู้นำชุมชนก็ยังคงเป็นบุคคลที่เป็นตัวแปรหลักในการทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ส่วนรูปแบบวิธีการที่นำมาใช้แก้ไขปัญหความขัดแย้ง ชุมชน คิดเห็นว่า รูปแบบการประนอมข้อพิพาทมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับกรณีปัญหา โดยชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ต๋นน้อย ได้มีการตั้งกฎหมู่บ้านเกี่ยวกับการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาท โดยผู้ที่เป็นต้นเหตุการทะเลาะวิวาท จะต้องเสียค่าปรับให้แก่หมู่บ้าน ในกรณีที่เป็นการสมัคใจทะเลาะวิวาทคู่กรณีทั้งสองฝ่ายก็ต้องร่วมกันเสียค่าปรับให้แก่หมู่บ้านเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน มีความคิดเห็นว่า ควรจะมีระบบการแก้ไขความประพฤติให้แก่ผู้ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและผู้ที่ยุติสมัคใจทะเลาะวิวาท โดยให้มีการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ชุมชน อันจะเป็นการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมและฟื้นคืนความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณีที่ขัดแย้ง และชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยให้คนในชุมชนเกิดความสามัคคี ซึ่งรูปแบบวิธีการดังกล่าวนี้ สามารถพัฒนาไปสู่การจัดการปัญหาความขัดแย้งในหมู่บ้านอื่นๆ ในชุมชนแม่ต๋นๆได้

ส่วนการการจัดการปัญหาการทะเลาะวิวาทในชุมชน หมู่บ้านทั้ง 4 คิดเห็นว่า ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเองได้ ในกรณีที่ผลการทะเลาะวิวาทเป็นการบาดเจ็บเล็กน้อยๆ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่เป็นการได้รับอันตรายสาหัส ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้านเห็นว่า ผู้นำชุมชนควรจะได้พูดคุยกับผู้กระทำความผิดและดำเนินการส่งต่อปัญหานี้ให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ หรือกรณีมีการกระทำความผิดซ้ำหลายครั้งหลายคน ผู้นำชุมชนมีหน้าที่ต้องส่งต่อปัญหาและประสานงานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ช่วยแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

3. รูปแบบการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน

ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน มีลักษณะของปัญหาสามารถแยกออกเป็น 3 กรณี ได้แก่ กรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างสมาชิกครอบครัว กรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชน และกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ นอกชุมชน ซึ่งกรณีปัญหาดังกล่าว ชุมชน มีความคิดเห็นว่า หากเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างสมาชิกครอบครัว หรือกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชน ผู้นำชุมชนสามารถมีส่วนช่วยพูดคุยเพื่อปรับความเข้าใจระหว่างสมาชิกครอบครัว หรือสมาชิกในชุมชนที่มีความขัดแย้งได้ในขั้นต้น ส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่นๆ นอกชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนจะทำหน้าที่ประสานงานกับคู่กรณีความขัดแย้ง เพื่อดำเนินการประสานงานและส่งต่อปัญหาให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา

ส่วนรูปแบบวิธีการที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินนั้น ชุมชน คิดเห็นว่า รูปแบบการประนีประนอมข้อพิพาทมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับกรณีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินที่เป็นกรณีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว กรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชน และกรณีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หน่วยงานอื่นๆ นอกชุมชน ซึ่งหากเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว และกรณีปัญหาระหว่างคนในชุมชนที่คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ผู้นำชุมชนก็จะได้จัดทำบันทึกความตกลงกันได้ เพื่อให้คู่กรณีได้ปฏิบัติตาม ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีที่ต้องการความชัดเจนเรื่องแนวเขตแดน ผู้นำชุมชนจะได้ประสานงานเจ้าหน้าที่จากสำนักงานที่ดินให้เข้ามาช่วยเหลือให้ความชัดเจนเกี่ยวกับการตรวจสอบแนวเขตที่ดินเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่ทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าหากคู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้นำชุมชนก็จะได้จัดทำบันทึกเพื่อประสานงานและส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา ส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกชุมชนนั้น ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ผู้นำชุมชนมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลปัญหาของสมาชิกในชุมชนและดำเนินการประสานงานส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อขอให้ช่วยดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งรูปแบบวิธีการดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาให้แก่ชุมชนหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋อนอื่นๆ ต่อไป

ส่วนการการจัดการปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน หมู่บ้านทั้ง 4 คิดเห็นว่า มีทั้งกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างสมาชิกในครอบครัวและปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนเป็นปัญหาส่วนตัว ประชาชนคนอื่นๆ ในชุมชนไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหานี้ ควร

ปล่อยให้ผู้นำชุมชนดำเนินการแก้ไขปัญหาแก่คู่กรณีความขัดแย้ง และส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หน่วยงานอื่นๆนอกชุมชน เป็นกรณีปัญหาส่วนรวม ซึ่งชุมชนสามารถช่วยกันแก้ไขปัญหา โดยการให้ข้อมูลรายละเอียดความเป็นมาของการดำเนินชีวิต แนวเขต เพื่อให้ผู้นำชุมชน รวบรวมเพื่อดำเนินการประสานงานและส่งต่อปัญหาให้แก่หน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลืออันอำนวยความสะดวกจากกรณีปัญหา

4. รูปแบบการจัดการปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดิน

ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินในชุมชน มีสาเหตุมาจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งผลราคาผลผลิตมีความผันผวน และภาระครอบครัวที่มีบุตรมาก ครอบครัวต้องส่งเสียเลี้ยงดูค่าศึกษาเล่าเรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นในเมืองหรือต่างจังหวัด อีกทั้งค่าครองชีพที่สูงขึ้นไม่พอกับรายได้ จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินระหว่างพี่น้อง เพื่อนบ้านในชุมชน รวมถึงกรณีกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นๆ ส่วนลักษณะของปัญหา สามารถแยกเป็น 3 กรณี ได้แก่ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างสมาชิกครอบครัวในชุมชน กรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชน และกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ นอกชุมชน ซึ่งกรณีปัญหาดังกล่าว ชุมชน มีความคิดเห็นว่า หากเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างสมาชิกครอบครัว หรือกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชน ผู้นำชุมชนสามารถมีส่วนช่วยพูดคุยเพื่อปรับความเข้าใจระหว่างสมาชิกครอบครัว หรือสมาชิกในชุมชนที่มีความขัดแย้งได้ในขั้นต้น ส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่นๆ นอกชุมชนนั้น ผู้นำชุมชนจะทำหน้าที่ประสานงานกับคู่กรณีความขัดแย้ง เพื่อดำเนินการประสานงานและส่งต่อปัญหาให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา

ส่วนรูปแบบวิธีการที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดิน ชุมชน คิดเห็นว่า รูปแบบการประนอมข้อพิพาทมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับกรณีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินที่เป็นกรณีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว กรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชน และกรณีปัญหาเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หน่วยงานอื่นๆนอกชุมชน ซึ่งหากเป็นกรณีปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกครอบครัว และกรณีปัญหาระหว่างคนในชุมชนที่คู่กรณีสามารถตกลงกันได้ ผู้นำชุมชนก็จะได้จัดทำบันทึกความตกลงกันได้ เกี่ยวกับแนวทางการผ่อนชำระหนี้เพื่อให้คู่กรณีได้ปฏิบัติตาม แต่ถ้าหากคู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ หรือเป็นกรณีที่คู่กรณีที่เป็นลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงที่ได้เคยทำไว้ ผู้นำชุมชนก็จะได้ทำบันทึกเพื่อประสานงานและส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาคือไป ส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หรือหน่วยงานอื่นๆภายนอกชุมชนนั้น ชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ผู้นำชุมชนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาปัญหาแก่

สมาชิกในชุมชนและดำเนินการประสานงานไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นเจ้าหนี้ เพื่อขอทำการพูดคุยเจรจาเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินที่ยังค้างชำระและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งรูปแบบวิธีการดังกล่าวสามารถนำไปเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาให้แก่ชุมชนหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋อนอื่นๆต่อไป

ส่วนการการจัดการปัญหาเรื่องผลประโยชน์ในที่ดิน หมู่บ้านทั้ง 4 คิดเห็นว่า มีทั้งกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินระหว่างสมาชิกในครอบครัว ปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินระหว่างคนในชุมชนอันเป็นและปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หน่วยงานอื่นๆนอกชุมชน เหล่านี้เป็นปัญหาส่วนตัว คู่กรณีไม่ต้องประสงค์จะให้บุคคลอื่นๆในชุมชนได้รับรู้ปัญหา ดังนั้นประชาชนคนอื่นๆในชุมชนไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาี้ ควรปล่อยให้ผู้นำชุมชนดำเนินการแก้ไขปัญหาแก่คู่กรณีความขัดแย้ง ส่วนกรณีปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินระหว่างคนในชุมชนกับบุคคล หน่วยงานอื่นๆนอกชุมชนนั้น เป็นกรณีปัญหาที่ผู้นำชุมชนจะได้ให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในชุมชนและดำเนินการประสานงานไปยังบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เป็นเจ้าหนี้ เพื่อขอทำการพูดคุยเจรจาเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินที่ยังค้างชำระและแนวทางในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ ชุมชน มีความคิดเห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สินเป็นปัญหาปลายเหตุ แนวทางการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานส่วนกลางควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับแนวทางการประกอบอาชีพและการพัฒนาอาชีพ การสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลแม่ตึ่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ในพื้นที่ชุมชนตำบลแม่ตึ่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ของชุมชน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนหมู่ที่ 2 บ้านใหม่ ชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านห้วยหล่อคูก ชุมชนหมู่ที่ 3 บ้านแม่ตึ่นน้อย และชุมชนหมู่ที่ 16 บ้านห้วยดินหม้อ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลาง

ชุมชนตำบลแม่ตึ่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตึ่น ในปี พ.ศ. 2559 แต่ก่อนการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนในตำบลแม่ตึ่น ไม่ได้มีการประเมินถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนเพื่อจัดวางรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาตามลักษณะชุมชน จึงทำให้ไม่มีความชัดเจนสำหรับชุมชนที่จะใช้รูปแบบกระบวนการจัดการปัญหาให้แก่ชุมชน นอกจากนี้หลังจากที่ได้มีการจัดตั้งศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตึ่นขึ้นแล้ว หน่วยงานส่วนกลางควรทำการส่งเสริมและการสนับสนุนเพื่อการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชน เช่น การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศูนย์ยุติธรรม รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตึ่น รวมถึงช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่รับผิดชอบส่วนกลาง เพื่อให้สามารถจัดการแก้ไขปัญหาในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความแตกต่างทางด้านประเพณีและความเชื่อ

ชุมชนตำบลแม่ตึ่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ประชากรชนชนชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิมที่หลากหลาย เช่น มูเซอ กระเหรี่ยง ปากะญอ ที่ได้อยู่อาศัยในชุมชนแต่ละหมู่บ้าน มีความแตกต่างทางด้านประเพณี ความเชื่อ ภาษา วิธีการดำเนินชีวิต กฎเกณฑ์ ในบางหมู่บ้านมีกฎเกณฑ์ของหมู่บ้านซึ่งชุมชนได้ตั้งขึ้น ทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาต้องอาศัยความเข้าใจในลักษณะประเพณีและความเชื่อของชนเผ่าต่างๆ ซึ่งผู้นำชุมชนของแต่ละชุมชนมีความสำคัญอย่างมากต่อการเข้าไปช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง รวมถึงการที่ผู้นำชุมชนเข้าไปประสานงานและแก้ไขปัญหาคนในชุมชนของตนกรณีที่ไปก่อปัญหาขึ้นกับชุมชนหมู่บ้านอื่นๆในตำบลแม่ตึ่น ดังนั้นการที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ตึ่น โดยไม่ทั่วถึงผู้นำชุมชนหรือตัวแทนชุมชนหมู่บ้านที่มีความเหมาะสมให้ครบทุกชุมชนหมู่บ้าน ถือว่าเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ชุมชนหมู่บ้านที่ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนชุมชนหมู่บ้านที่มีความเหมาะสมแต่ไม่ได้รับการแต่งตั้งเกิดความรู้สึกว่ามี การเลือกปฏิบัติ อาจนำมาซึ่งปัญหาในการดำเนินงานเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ความรู้ทางกฎหมาย และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้นำชุมชน ตัวแทนของชุมชน รวมถึงประชากรในชุมชน ยังขาดความรู้ทางกฎหมายในชีวิตประจำวัน ควรที่จะได้รับความรู้ทางกฎหมายที่ได้ปรับปรุงใหม่เพิ่มเติม และโดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาซึ่งมีผลกระทบต่อชุมชนทั้ง 4 ปัญหา สำหรับผู้นำชุมชน หรือตัวแทนของชุมชนผู้ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำหน้าที่แก้ไข ปัญหาในชุมชน ควรได้รับความรู้ เทคนิคและวิธีการสำหรับการแก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชน และควรที่จะได้เข้าใจ เกี่ยวเกี่ยวกับรูปแบบขั้นตอนและวิธีการไกล่เกลี่ยประนีประนอม วิธีการจัดบันทึกรายงานเกี่ยวกับกรณีปัญหา อันเป็นส่วนสำคัญเพื่อดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ให้มีความเหมาะสมแก่ชุมชนหมู่บ้าน

4. ลักษณะของปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชน สามารถแยกลักษณะปัญหาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนส่วนรวม และ ปัญหาส่วนบุคคล ในกรณีปัญหาที่มีผลกระทบต่อชุมชนนั้น ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ในชุมชนตำบลแม่ต๋นทั้ง 4 หมู่บ้าน ต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา แต่กรณีปัญหาส่วนบุคคล หรือ ปัญหาส่วนตัว เช่น ปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ในที่ดินของสมาชิกในครอบครัว หรือ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องหนี้สิน ประชากรในชุมชนทั้ง 4 หมู่บ้าน คิดเห็นว่า ไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์นั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหาเป็นสำคัญ และคงไม่สามารถที่จะให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในทุกกรณีปัญหา

5. การวางแผนการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน

ชุมชนหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋น ยังขาดวางแผนการดำเนินงาน โดยแต่ละชุมชนหมู่บ้านต่างก็จัดการปัญหาของชุมชนหมู่บ้านตนเอง ควรมีพื้นที่สำหรับผู้นำชุมชน หรือ ตัวแทนผู้รับผิดชอบ ได้ประชุมหารือเกี่ยวกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละชุมชนหมู่บ้าน และวิธีการดำเนินการจัดการปัญหาของแต่ละชุมชนหมู่บ้าน อันเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยให้ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลแม่ต๋น ซึ่งมีนิติกรประจำตำบลแม่ต๋น ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มผู้นำชุมชน หรือ ตัวแทนผู้นำชุมชน ในการประชุม ในแต่ละครั้ง อาจจะ มีรอบการประชุม 3 เดือนต่อครั้ง และทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลการจัดการปัญหาของแต่ละหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋น ในกรณีที่ผู้นำชุมชนไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนได้นิติกรจะได้ให้คำแนะนำและการให้ความช่วยเหลือเพื่อการแก้ไขปัญหาของชุมชนหมู่บ้านนั้นๆ รวมทั้งควรมีการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานของผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้านในตำบลแม่ต๋น เพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในชุมชนตำบลแม่ต๋นต่อไป